

z dnia 5 czerwca 2018 r.

w sprawie przyjęcia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla gminy Iłowa na 2018 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994) oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 poz. 487 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla gminy Iłowa na 2018 rok stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały wraz z preliminarem wydatków stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Iłowej.

§ 3. Traci moc Uchwała nr 328/7/XLIII/17 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla gminy Iłowa na 2018r.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mirka Wdowiak

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla gminy Iłowa na rok 2018

I. Wstęp

Spośród wszystkich zagrożeń społecznych, które odgrywają ważną rolę w kształtowaniu się polityki rozwiązywania problemów społecznych uzależnienie od alkoholu i jego szkodliwe spożywanie zajmują miejsce szczególne. Stanowią tym samym przestrzeń, której nie można lekceważyć i należy dołożyć wszystkich starań, aby zminimalizować negatywny wpływ alkoholu i uzależnienia na lokalną społeczność Gminy Iłowa. Problem choroby alkoholowej nie dotyczy bowiem tylko i wyłącznie konkretnej osoby będącej w nałogu, ale oddziałuje na rodzinę, sąsiadów, współpracowników, itd.

Z badań PARPA w roku 2016 wynika jasno, że na jedną osobę uzależnioną od alkoholu przypadają cztery, które mają z nią stały kontakt. Bliscy osoby uzależnionej żyją najczęściej w permanentnym stresie, który wynika z nieprzewidywalności reakcji osoby pijącej w sposób pozbawiony kontroli. Destrukcyjny wzorzec postępowania i poważne zaburzenia zachowań osoby uzależnionej sprawiają, że jej osobisty dramat dotyka często w tragiczny sposób innych ludzi. Nadużywanie alkoholu powoduje narastającą koncentrację aktywności życiowej na sprawach związanych z piciem. Zwiększa się ilość czasu przeznaczana na zdobywanie alkoholu lub jego picie oraz na uwalnianie się od następstw jego działania. Tym samym zaniedbywane zostają inne ważne sprawy w życiu osoby pijącej. Wraz ze wzrostem znaczenia alkoholu w życiu osoby uzależnionej słabnie jej zaangażowanie w realizację dotychczasowych pasji i zainteresowań. Picie odbiera osobie uzależnionej zdolność cieszenia się z zajęć czy aktywności, które dotychczas były ważnym źródłem przyjemności.

Zajęcia, którym nie towarzyszy picie tracą atrakcyjność. Osoba nadużywająca alkoholu rezygnuje z ważnych dla siebie relacji społecznych, gdy nie są one związane z konsumpcją napojów alkoholowych bądź charakteryzują się brakiem przyzwolenia na picie.

Nadmierne używanie alkoholu, a zwłaszcza uzależnienie, rodzi negatywne konsekwencje we wszystkich sferach funkcjonowania osoby pijącej oraz jej najbliższego otoczenia. Mimo dość uniwersalnego charakteru rodzajów doświadczanych szkód, ich dolegliwość zawsze dotyka w sposób indywidualny konkretne osoby. Podstawowe negatywne konsekwencje picia alkoholu dotyczą problemów na wielu płaszczyznach: zdrowotne, społeczne, finansowe, prawne, duchowe. W miarę nasilania się uzależnienia problemy narastają i stają się coraz bardziej dotkliwe. Według najnowszych badań przeprowadzonych przez Światową Organizację Zdrowia dla regionu europejskiego nadużywanie alkoholu wciąż znajduje się na czołowym miejscu w klasyfikacji głównych czynników zagrażających zdrowiu i życiu obywateli. Najczęstszą przyczyną śmierci Europejczyków są choroby układu krążenia (50%), następnie choroby nowotworowe (20%) i właśnie nieodpowiedzialne spożywanie alkoholu (6,5%).

Europejski Raport Zdrowia zwraca uwagę na fakt, że wiele chorób, z którymi walczy współczesne społeczeństwo ma swoje źródło w szkodliwym używaniu wyrobów alkoholowych.

Wśród nich znajdują się: choroba mięśnia sercowego, uszkodzenia mózgu, przewlekłe zapalenie wątroby, marskość wątroby, choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, ostre i przewlekłe zapalenie trzustki, zapalenie błony śluzowej przełyku oraz wiele innych.

Analizy społeczne przeprowadzane przez Międzynarodową Agencję Badań nad Rakiem i Światową Organizację Zdrowia, które diagnozowały sytuację kancerogenezy w wymiarze globalnym w latach 2004-2014 potwierdzają, że spożywanie alkoholu nawet w umiarkowanych ilościach, przyczynia się do rozwoju 7 rodzajów raka: piersi, jamy ustnej, wątroby, krtani, przełyku, okrężnicy i odbytnicy.

Kolejna ważna kwestia, której przejawy są wysoce niepokojące to spożywanie napojów alkoholowych przez kobiety w ciąży. Badania wykonane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych w 2012 roku wskazują, że co trzecia kobieta spodziewająca się dziecka pije piwo, wino lub wódkę. Wynikiem takiego postępowania są najczęściej wady rozwojowe płodu (wady serca, nerek, problemy z widzeniem i słyszeniem), nieodwracalne uszkodzenia mózgu, niska waga urodzeniowa, poronienie lub przedwczesny poród. W Polsce każdego roku przychodzi na świat 9 tysięcy dzieci z FAS (płodowym zespołem alkoholowym), który jest nieuleczalny, a jego konsekwencje dziecko będzie odczuwać przez całe życie. Niezwykle ważnym aspektem przeciwdziałania alkoholizmowi jest działalność profilaktyczna skierowana do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.

Grupa najmłodszych mieszkańców Gminy Hłowa jest mocno narażona na negatywne skutki zbyt wczesnego i nieodpowiedzialnego używania napojów alkoholowych. Dzięki ankietom przeprowadzonym w polskich szkołach w 2016 roku w ramach programu „European School Survey on Alcohol and Drugs” („Europejski Program Badań Ankiety w Szkołach na Temat Używania Alkoholów i Narkotyków”) wiemy, że alkohol nadal pozostaje najbardziej rozpowszechnioną wśród młodzieży substancją psychoaktywną. Przynajmniej raz w swoim życiu konsumowało alkohol 84% uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych i 96% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Jednocześnie 13% uczniów należących do młodszej grupy wiekowej i 20% uczniów ze starszej grupy przyznało się do co najmniej jednokrotnego upicia się aż do utraty kontroli nad swoim zachowaniem.

Każdego roku w szkołach na terenie gminy Hłowa jest przygotowywany i przeprowadzany „Tydzień Profilaktyki” skupiający dzieci i młodzież wokół tematu poszukiwania alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego, organizowane są wydarzenia służące promocji zdrowego stylu życia, pikniki i festyny w ośrodkach integracji społecznych na wsiach integrujące ze sobą członków rodzin i mieszkańców w ogóle. Wszystkie wyżej wymienione działania mają ogromne znaczenie w uświadamianiu oraz edukowaniu obywateli gminy, a wspólne zaangażowanie w ich organizację będzie procentować już w najbliższej przyszłości.

Jednym z podstawowych zadań wynikających z polityki społecznej prowadzonej w Gminie Hłowa jest monitorowanie dynamiki problemów alkoholowych, podejmowanie konkretnych działań służących ich rozwiązywaniu oraz minimalizowanie już zaistniałych negatywnych skutków szkodliwego picia alkoholu.

Podstawę prawną do przeprowadzania działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Hłowa stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uchwalona dnia 26 października 1982 roku.

1. Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkohol w latach 2012-2016:

	2012	2013	2014	2015	2016
Wyroby spirytusowe	32,74%	37,2%	34,1%	34,0%	34,2%
Wino i miody pitne	7,73%	7,2%	8,0%	8,0%	7,4%
Piwo	59,54%	55,7%	57,9%	57,9%	58,4%

2. Spożycie w litrach na jednego mieszkańca – w litrach 100% alkoholu

2012	9,16
2013	9,67
2014	9,40
2015	9,41
2016	9,37

(dane – PARPA – 2017)

II. Diagnoza używania napojów alkoholowych przez mieszkańców województwa lubuskiego

Badanie „Diagnoza używania substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i dorosłych województwa lubuskiego” zrealizowane zostało na grupach reprezentatywnych z całego województwa lubuskiego: na losowo wybranej grupie 707 dorosłych mieszkańców województwa lubuskiego oraz – 2 383 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Przeprowadzono je w formie ankiet, wywiadów pogłębionych oraz z zastosowaniem metody CATI. Badanie obejmowało szerokie spektrum zachowań, począwszy od przyczyn sięgania po środki odurzające przez częstotliwość spożywania substancji psychoaktywnych, aż do opinii wobec tej kwestii.

W badanej próbie 34% respondentów deklaruje, iż nie spożywa alkoholu w ogóle. Natomiast osoby mające z nim kontakt piją najczęściej kilka razy w roku (18%) czy też kilka razy w miesiącu (14%). Dodatkowo 3% przyznaje, że spożywa alkohol bardzo często. Okolicznościami, towarzyszącymi picciu są: większe uroczystości rodzinne (20%), czas wolny po pracy (5%), a dla 6% badanych – weekendy.

Jak wspomniano wyżej, 34% respondentów deklaruje abstynencję alkoholową. Warto zauważyć, iż więcej kobiet niż mężczyzn deklarowało abstynencję alkoholową – wśród kobiet alkoholu nie spożywa 38%, natomiast wśród mężczyzn – 30%. Kobiety częściej niż mężczyźni - jako okazję sprzyjającą konsumpcji alkoholu - wskazywały „większe uroczystości” (22% kobiet i 18% mężczyzn), które odbywały się „kilka razy do roku” (21% kobiet i 15% mężczyzn). Panowie zaś, częściej niż kobiety, sięgający po alkohol „kilka razy w miesiącu” (18% mężczyzn i 10% kobiet), wskazywali na okoliczności, typu: „wolny czas po pracy” (8% mężczyzn i 3% kobiet), czy „tylko w weekendy” (7% mężczyzn i 4% kobiet).

Dodatkowo można zauważyć, iż wraz z wiekiem wzrasta odsetek osób deklarujących niespożywanie alkoholu, z 25% w kategoriach wiekowych 18 – 24 i 25 – 34 lata, do 60% wśród najstarszych respondentów.

W świetle wypowiedzi respondentów alkohol jest spożywany przeważnie podczas imprez rodzinnych (38%) lub w domu (34%). 15% badanych pije napoje alkoholowe u znajomych, a tylko 9% - w pubach i restauracjach. Po 2% ankietowanych jako najczęstsze miejsca spożywania alkoholu wskazuje „plener”, zakład pracy lub różne miejsca, związane z czasem po pracy.

Rozpoznanie tego problemu w grupie dzieci i młodzieży, w oparciu o adekwatne badania sondażowe wskazują, że alkohol spożywał co szósty uczeń (59%). Natomiast inicjacji alkoholowej nie doświadczyło jeszcze 40% ankietowanych uczniów. (dane: Woj. Program Rozw. Probl. Alk.). Różnice w odsetku chłopców i dziewcząt, którzy już mają za sobą inicjację alkoholową, jest śladowa, a wynosi ona 4%. Wśród chłopców takie zachowania przeżyło 62% uczniów i 58% dziewcząt.

Największym zaufaniem respondentów - w zakresie pomocy w przypadku uzależnienia - cieszy się specjalista ds. uzależnień, do którego o pomoc zwróciłoby się 28% badanych. 16% respondentów nie szukałoby wsparcia nigdzie, ponieważ sami chcieliby poradzić sobie z ewentualnym problemem uzależnienia. Pozostałe osoby szukałyby pomocy w różnych miejscach: u rodziny (15%), lekarza rodzinnego (12%), psychologa (10%), grupy AA (7%), ośrodka terapii uzależnień (5%), przyjaciela (4%), księdza (2%) lub pomocy społecznej (1%).

Mapa problemów alkoholowych - do podstawowych obszarów, w których występują problemy alkoholowe zalicza się:

- środowiska osób uzależnionych od alkoholu,
- środowiska osób pijących w sposób szkodliwy,
- członków rodzin osób uzależnionych oraz pijących w sposób szkodliwy,
- rodziny zagrożone bezrobociem i wykluczeniem społecznym

III. Diagnoza sytuacji dotycząca problemów alkoholowych na terenie gminy Hłowa

a) charakterystyka Gminy Hłowa:

Gminę Hłowa zamieszkuje 6734 osób, w tym 1138 dzieci i młodzieży poniżej 18 roku życia, 18-latków – 56 osoby. (dane 17.10.2017r.)

b) Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w roku 2017 wynosi:

· 25 punktów w sklepach, w tym:

- zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo 25 punktów sprzedaży- zezwoleń
- zawierających powyżej 4,5 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) 21 punkty sprzedaży
- zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu 23 zezwolenia,

· 10 punktów w gastronomii, w tym:

- zawierających do 4,5 % alkoholu oraz piwo 10- zezwoleń

- zawierających powyżej 4,5% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 3 zezwolenia,
  - zawierających powyżej 18 % alkoholu 4 zezwolenia;
- c) w Hłowej w roku 2017 - 142 osobom z problemem alkoholowym oraz współzależnym udzielono pomocy w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym, gdzie motywowane są do trzeźwienia osoby uzależnione oraz członkowie rodzin. Terapeuta ds. uzależnień spotyka się w każdym tygodniu z grupą osób leczących się z nakazu sądowego i dobrowolnie.
- d) w Hłowej od 14 lat działa grupa Anonimowych Alkoholików „Wincenty”. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu (w tym leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych) oraz farmakologiczne wsparcie oddziaływań psychoterapeutycznych. Zalecane jest, aby – poza uczestnictwem w profesjonalnej psychoterapii uzależnienia – pacjenci uzależnieni uczestniczyli również w ruchu samopomocowym, przede wszystkim w mingach Anonimowych Alkoholików oraz zajęciach organizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie. Samo uczestnictwo w ruchach samopomocowych nie zastępuje jednak psychoterapii uzależnienia.
- e) w szkołach na terenie gminy odbywają się realizacje programów profilaktycznych – na podstawie potrzeb i diagnoz szkolnych pedagogów oraz rodziców. W roku szkolnym 2016/17 – objęto programami profilaktycznymi wszystkich uczniów gimnazjum i uczniów klas V i VI szkoły podstawowej.
- f) we współpracy z ośrodkiem odwykowym „Profil” osoby z zaburzeniami lękowymi i długotrwale leczące się uczęszczają na terapię „ Jak radzić sobie ze stresem związanym z chorobą – zapobieganie i terapia uzależnienia od alkoholu, środków farmakologicznych i innych substancji – w oparciu o program Simontona.
- g) od stycznia 2016 roku systematycznie w każdy wtorek spotyka się grupa wsparcia dla kobiet. Grupę prowadzi terapeuta. Grupa ta ciągle się powiększa, co świadczy o dużym zainteresowaniu tym problemem.
- h) Ośrodek Pomocy Społecznej w Hłowej informuje, że w okresie od 1 stycznia 2017r. do 20 października 2017 r. pomocą społeczną objętych było 278 rodzin (w ub. roku 296), w tym w 42 rodzinach (w ub. roku 40) – dominują gospodarstwa jednoosobowe (osoby w rodzinach 50) występuje m.in. problem nadużywania alkoholu. Wysokość udzielonej pomocy w/w rodzinom i osobom z problemem uzależnienia wynosił 70.926,77 (w ub. roku 52 462 zł.) W ramach tej kwoty udzielana była pomoc celowa z przeznaczeniem na zakup żywności, leków, opłat mieszkaniowych, zasiłków okresowych, bezpłatnego dożywiania dzieci w szkołach. Ponadto realizowano również pomoc w formie zasiłków stałych i składki zdrowotnej na podst. art. 37 ustawy o pomocy społecznej.
- i) Ankiety *Młodzi i substancje psychoaktywne* to ogólnopolskie przedsięwzięcie badawcze przeprowadzone w latach 2014 i 2015, głównie na terenie gmin i miast uczestniczących w kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł. W tym również uczniów Szkoły Podstawowej oraz Gimnazjum w Hłowej. W 2014 roku obejmowało ono uczniów piątych klas szkół podstawowych i drugich klas gimnazjów. Po roku powtórzonym badaniem objęto uczniów klas szóstych szkół podstawowych oraz trzecioklasistów gimnazjum. Dzięki temu możliwe stało się uchwycenie zmian i tendencji, którym podlegają młodzi ludzie na przestrzeni roku kończącego ich edukację w szkołach podstawowych oraz gimnazjalnych.

Duża i reprezentatywna próba, na postawie której przeprowadzono badanie ogólnopolskie, pozwala z dużą dozą precyzji określić stosunek dzieci i młodzieży do alkoholu, papierosów, marihuany oraz dopalaczy. Podsumowując rozważania na temat związany z paleniem przez młodzież papierosów, piciem alkoholu oraz paleniem marihuany i zażywaniem dopalaczy należy stwierdzić, że papierosy nadal stanowią problem, który jest kumulowany przez alkohol i narkotyki. Badani uczniowie najczęściej sięgają po papierosa w okresie przejściowym ze szkoły podstawowej do gimnazjum. Podobnie jest z sięganiem po alkohol i narkotyki i dopalacze. Warto podkreślić, że najczęściej badani uczniowie są zachęceni do zażywania tych szkodliwych substancji przez swoich kolegów lub koleżanki. Dotyczy to wszystkich sfer, zarówno palenia papierosów, picia alkoholu, jak również palenia marihuany i zażywania dopalaczy, chociaż uczniowie, głównie szkoły podstawowej, podkreślają, że pierwszym alkoholem poczęstowali ich rodzice. Nie bez znaczenia pozostaje fakt przysłowiowej lampki szampana w noc sylwestrową.

Być może staje się to przyzwoleniem dla młodych, wchodzących w życie ludzi.

Młodzi ludzie częściej wskazują, że „ktoś coś robi” niż sami dostrzegają ten problem u siebie. Stawiając w korespondencji skalę tych niebezpiecznych, dla zdrowia i życia młodych ludzi, zachowań z opinią o swojej grupie odniesienia należy stwierdzić, że dużą rolę może ogrywać opinia badanych. Mianowicie, większy jest odsetek młodzieży przekonanej o tym, że ich rówieśnicy zażywają te niebezpieczne dla ich zdrowia substancje niż odsetek badanych faktycznie je zażywających. Może to skłonić młodego człowieka do postawienia pierwszego kroku w kierunku uzależnienia lub też utraty zdrowia i życia.

Warto też zwrócić uwagę, że jakkolwiek wśród badanej młodzieży rośnie wiedza na temat negatywnych skutków zażywania substancji psychoaktywnych, to rośnie też przekonanie o łatwej ich dostępności. W tym miejscu należy podjąć zdecydowane kroki w kierunku rozwiązania problemu dostępności dla młodego człowieka nie tylko papierosów i alkoholu, ale też marihuany i dopalaczy. Zgodnie z deklaracjami badani nie napotykają na duże problemy z zakupem tych substancji, chociaż sprzedaż alkoholu i papierosów osobom do 18 roku życia jest w Polsce zabroniona i podlega karze. Dlatego deklaruje się nie tylko zaostrzenie kar za sprzedaż i dystrybucję papierosów, alkoholu osobom nieletnim, ale też podjęcie działań edukacyjnych, wśród młodzieży i dorosłych, w zakresie skutków jakie może wywołać nadmierne spożycie alkoholu i palenie papierosów.

Podobne rozwiązania powinny być zastosowane w doniesieniu do marihuany i dopalaczy. Należy dołożyć wszelkich starań do prawnego zagwarantowania zakazu sprzedaży tych substancji połączonego z egzekwowaniem prawa. Niezwykle ważne jest edukowanie młodzieży i dorosłych o negatywnych skutkach zażywania tych uzależniających szkodliwych substancji. Edukowanie to na terenie naszej gminy odbywa się zarówno w postaci otwartych wykładów, spotkań z młodzieżą, programów profilaktycznych, czy udział dzieci i młodzieży w działaniach ogólnopolskich kampanii społecznych mających na celu, nie tyle edukację w zakresie profilaktyki ale, co wydaje się być ważniejsze, uwrażliwienie opinii publicznej na fakt, że problemy związane z paleniem papierosów, piciem alkoholu, czy też paleniem marihuany i zażywaniem dopalaczy nie zniknęły z życia młodego człowieka, a są nieodłącznym elementem procesu dorastania przynajmniej dla części z nich.

(Projekt badawczy: Młodzi i substancje psychoaktywne.

Wykonawca: Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych, ul. Grochowska 45a, 60-277 Poznań.

Termin realizacji prac terenowych: 1 kwietnia – 30 czerwca 2014 roku oraz 1 kwietnia – 30 czerwca 2015 roku.

Metodologia: badanie ilościowe w formie ankiety papierowej oraz ankiety internetowej wypełnianej audytoryjnie (z zapewnieniem anonimowości).

j) Z danych Komisariatu Policji w Iłowej z roku 2017 – zatrzymano do wytrzeźwienia 35 osób. (w ub. roku 36). Policja interweniowała w 652 przypadkach, (w ub. roku 1365) z tego : 411 interwencji w miejscach publicznych, (w ub. roku 1089), 241 – to interwencje domowe, (w ub. roku 276), z tego 36 dotyczyło przemocy w rodzinie, gdzie założono "Niebieską Kartę" , (w ub. roku 21).

k) Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej

- "Punkt Konsultacyjno-Informacyjny" dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy domowej (dyżury specjalistów: psycholog, pełnomocnik, terapeuta – specjalista ds. uzależnień),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Burmistrza,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowej,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Policja,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Iłowej,
- Szkoła Podstawowa im. Lotników Alianckich w Iłowej

- Kościół,
- Anonimowi Alkoholicy
- Świetlice środowiskowe- ośrodki integracji społecznej na wsiach
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Żaganiu; Punkt Interwencji Kryzysowej
- Poradnia Odwykowa „Profil” w Żaganiu i w Żarach;

Dane liczbowe do diagnozy rozwiązywania problemów alkoholowych gminy Iłowa w latach 2015-17

1. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy):

	2015 r.	2016r.	2017r.
Liczba punktów	24	25	25

2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne):

	2015 r.	2016r.	2017r.
Liczba punktów	12	11	10

3. Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowej, objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny:

	2015 r.	2016r.	2017r.
Liczba osób	43	49	47

4. Dzieci i młodzież placówek oświatowych w gminie Iłowa objętych programami profilaktycznymi:

	2015 r.	2016r.	2017r.
Liczba osób	209	180	154

5. Klienci punktów konsultacyjnych działających w gminie Iłowa – specjalista terapii uzależnień

	2015 r.	2016r.	2017r.
Liczba osób	77	54	39

6. Klienci punktów konsultacyjnych działających w gminie Iłowa – psycholog

	2015 r.	2016r.	2017r.
Liczba osób	67	53	54

7. Klienci Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iłowej skierowani do Sądu Rejonowego z wnioskiem o leczenie odwykowe:

	2015 r.	2016r.	2017r.
Liczba osób	9	8	16

8. Klienci Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iłowej:

	2015 r.	2016r.	2017r.
Liczba osób	36	40	37

9. Liczba osób zatrzymanych przez policję w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa/wykroczenia, znajdujących się pod wpływem alkoholu:

	2015 r.	2016r.	2017r.
Liczba osób	159	99	84

10. Liczba interwencji domowych w związku z przemocą oraz liczbę sprawców znajdujących się pod wpływem alkoholu:

	2015 r.	2016r.	2017r.
Liczba interwencji	65	30	40

11. Liczba klientów izb wytrzeźwień ogółem i pierwszorazowych (powiat Żagań):

	2015 r.	2016r.	2017r.
Liczba osób	64	58	52

Z danych statystycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w Polsce na jeden sklep z alkoholem przypada 273 osoby. W gminie Iłowa liczba ta wynosi – 269 osób.

Liczba punktów sprzedaży alkoholu w gminie Iłowa utrzymuje się w stałej liczbie 25, natomiast spada ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ciągu trzech lat spadła z 12 do 10.

Na podobnym poziomie utrzymuje się liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowej, objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny – średnio 45 osób.

Z danych Policji w Iłowej wynika, że liczba osób zatrzymanych przez policję w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa/wykroczenia, znajdujących się pod wpływem alkoholu: systematycznie obniża się na przestrzeni trzech ostatnich lat – z 159 do 84.

Zmalała również liczba osób zatrzymanych przez policję w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa/wykroczenia, znajdujących się pod wpływem alkoholu: z 65 do 40, a także obniża się liczba klientów izby wytrzeźwień (j.w).

W każdym roku szkolnym na terenie świetlic wiejskich i placówek oświatowych prowadzone są działania profilaktyczne. Realizowane programy mają na celu kształtowanie postaw abstynenckich wśród młodzieży. Przekazanie wiedzy dotyczącej pojęcia uzależnienia od alkoholu, a także przekazanie wiedzy na temat reakcji na alkohol, skutków picia i etapów uzależnienia. Ważnym aspektem profilaktyki skierowanej do dzieci i młodzieży szkolnej jest obalenie mitów i stereotypów związanych z alkoholizmem oraz rozpoznanie przez uczniów głównych motywów sięgania po alkohol przez młodzież oraz identyfikacja potrzeb za nimi stojących. Rozwijanie umiejętności asertywnej odmowy i pobudzenie do refleksji nad własną postawą wobec alkoholu.

Analiza danych oraz wnioski z realizacji gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych i aktualna diagnoza w gminie Iłowa wskazują, że dostępność alkoholu w gminie Iłowa kształtuje od 2000 roku na podobnym poziomie.

Wzrasta liczba działań profilaktycznych w placówkach oświatowych, prowadzi się edukację rodziców, na bieżąco dokonuje się monitorowania czynników ryzyka i czynników chroniących wśród dzieci i młodzieży.

Ilość interwencji policji podejmowanych w przypadkach nadużyć alkoholu pozostaje na podobnym poziomie od trzech lat.

Pozostawienie liczby punktów sprzedaży alkoholu na aktualnym poziomie nie będzie miało negatywnego wpływu na odpowiednie kształtowanie polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i nie będzie zakłócało bezpieczeństwa i porządku publicznego.

IV. Cele programu

Rada Miejska w Iłowej świadoma zagrożeń, jakie niesie spożywanie napojów alkoholowych i uwzględniając trzeźwość jako niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra gminy przyjmuje następujące cele gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

- a) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
- b) działalność wychowawczą i informacyjną,
- c) ograniczenie dostępności alkoholu,
- d) leczenie i rehabilitację uzależnionych od alkoholu,
- e) zapobieganie negatywnym skutkom spożywania alkoholu oraz ich usuwanie,
- f) udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym:
  - materialnej,

- prawnej,
  - psychologicznej,
- g) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazów zawartych w ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

V. Zadania programu

- 1) zwiększenie dostępności pomocy:
  - a) kierowanie na badania pozwalające ustalić istnienie uzależnienia od alkoholu i wskazanie metod leczenia,
  - b) kierowanie do sądów wniosków o wszczęcie postępowania w sprawach obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
  - c) kontynuacja działalności „Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego” dla osób uzależnionych i ich rodzin,
  - d) zakup i dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla klientów „Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego” oraz instytucji: OPS, policja, szkoły,
  - e) współdziałanie i udzielanie pomocy instytucjom zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych i pomocą osobom uzależnionym (placówki odwykowe, grupy samopomocowe, grupa AA);
- 2) udzielenie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe:
  - a) dyżury w Punkcie konsultacyjnym mające na celu udzielanie pomocy i informacji osobom uzależnionym, członkom ich rodzin oraz ofiarom przemocy domowej,
  - b) prowadzenie interwencji domowych przez funkcjonariuszy policji w sytuacjach przemocy w rodzinie,
  - c) udzielanie pomocy materialnej osobom uzależnionym i członkom ich rodzin przez Ośrodek Pomocy Społecznej po dokładnym rozeznaniu ich potrzeb i sporządzeniu wywiadu środowiskowego,
  - d) podejmowanie działań w ramach pomocy ofiarom przemocy w rodzinie („Niebieska Karta”, „Pomarańczowa Linia”),
  - e) działanie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy domowej,
  - f) zajęcia dla dzieci w ośrodkach integracji społecznych na wsiach;
  - g) organizacja wypoczynku dla dzieci
- 3) działalność wychowawcza:
  - a) uwzględnianie w programach nauczania wiedzy o szkodliwości picia alkoholu,
  - b) przystąpienie i kontynuacja działań profilaktycznych w ramach ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Łódzki Maraton Trzeźwości”
  - c) rozwijanie działalności ośrodków integracji społecznych na wsiach gminy Łódź,
  - d) propagowanie pozytywnych wzorców zachowań przez wspieranie imprez i akcji bezalkoholowych:
    - festyny, imprezy sportowe,
    - przedstawienia teatralne o uzależnieniach,
    - konkursy szkolne z zakresu profilaktyki uzależnień,
  - e) zakup i rozpowszechnianie literatury fachowej na temat uzależnień;
- 4) ograniczenie dostępności alkoholu:
  - a) kontrolę placówek dystrybucji alkoholu prowadzić będą uprawnieni członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja,
  - b) podejmowanie interwencji w stosunku do osób łamiących ustawę o wychowaniu w trzeźwości;

5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- a) współdziałanie z Kościołem,
- b) wspieranie działalności kuratorów sądowych wykonujących nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu,
- c) udzielanie pomocy grupom samopomocowym na terenie Gminy Iłowa, powstanie grupy wsparcia dla współuzależnionych kobiet
- d) udzielanie pomocy merytorycznej i materialnej organizacjom pozarządowym w zakresie realizacji zadań profilaktycznych i propagowania alternatywnych do spożywania alkoholu form spędzania czasu wolnego.

VI. Realizacja zadań

- 1) realizacja zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego przez radę gminy;
- 2) za realizację programu odpowiada Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom;
- 3) w celu prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu Burmistrz powołuje Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.;
- 4) przedmiotem działania Komisji jest w szczególności:
  - a) inicjowanie działań w zakresie:
    - zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin,
    - udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
    - prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
    - wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych oraz innych środowisk pomocy profesjonalnej i nieprofesjonalnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
  - b) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
  - c) opiniowanie wniosków o przyznanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu lub poza miejscem sprzedaży w kwestii zgodności lokalizacji punktu sprzedaży,
  - d) inicjowanie działań w obszarze przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - e) opracowywanie rocznego preliminarza wydatków,
  - f) sporządzanie rocznego sprawozdania z działalności komisji;
- 5) Członkowie komisji za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości:
  - a) 1.100 zł brutto miesięcznie – przewodniczący komisji (zarazem Pełnomocnik Burmistrza Iłowej do spraw Przeciwdziałania Uzależnieniom) płatne do 10 dnia miesiąca następnego po miesiącu pełnienia funkcji,
  - b) 140,00 zł brutto za każdorazowy udział w posiedzeniu komisji – pozostali członkowie komisji, wypłacane na podstawie listy obecności z posiedzenia komisji.
  - c) członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mają prawo do zwrotu kosztów podróży na zasadach określonych dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Finansową podstawę realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowią dochody gminy z opłat, o których mowa w art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi które na 2017 są prognozowane w wysokości 160.000 zł. (alkohol i narkomania)

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W zależności od charakteru zgłaszanych zmian wymagane są także opinie lub uchwały Rady Miejskiej w Iłowej.

**RAMOWY PRELIMINARZ WYDATKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2018 R. (rozd.85154)**

Lp.	Wyszczególnienie	projekt 2018 rok
1.	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	500,00
2.	Wynagrodzenia bezosobowe	33420,00
a)	<i>pełnienie dyżuru przez psychologa i świadczenie usług specjalistycznych dla uzależnionych i ich rodzin (200 zł/miesięcznie)</i>	1500,00
b)	<i>opinie psychologa oraz konsultacje dla uzależnionych</i>	1000,00
c)	<i>wynagrodzenie osób realizujących programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, dorosłych w szkołach, ośrodkach integracji - przeprowadzających kampanie edukacyjne przeciw uzależnieniom</i>	1000,00
d)	<i>wynagrodzenie członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</i>	2520,00
e)	<i>wynagrodzenie Pełnomocnika Burmistrza ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom</i>	6600,00
f)	<i>wynagrodzenie terapeuty prowadzącego grupę wsparcia dla kobiet (1h*50zł) 1 spotkanie 2h*48 spotkań</i>	1600,00
g)	<i>umowa zlecenie z koordynatorem pracy w świetlicy opiekuńczej(800 zł x 12 miesięcy)/2 - Klików</i>	4800,00
h)	<i>umowa zlecenie z koordynatorem pracy w świetlicy opiekuńczej(800 zł x 12 miesięcy)/2 - Czyżówek</i>	4800,00
i)	<i>umowa zlecenie z koordynatorem pracy w świetlicy opiekuńczej(800 zł x 12 miesięcy)/2 - Czerna</i>	4800,00
j)	<i>umowa zlecenie z koordynatorem pracy w świetlicy opiekuńczej(800 zł x 12 miesięcy)/2 - Konin Żagański</i>	4800,00
k)	<i>umowa zlecenie – instruktor zajęć kulturalno – oświatowych dla dzieci w ośrodku integracji społecznej w Borowym</i>	2000,00
3.	Składki na ubezpieczenia społeczne	3700,00
4.	Podróże służbowe krajowe	2200,00
5.	Zakup środków żywności	230,00
6.	Zakup materiałów i wyposażenia	11457,00
a)	<i>materiały biurowe i środki czystości do biura komisji</i>	400,00
b)	<i>toner do drukarki</i>	200,00
c)	<i>materiały do realizacji imprez profilaktycznych dla dzieci i dorosłych</i>	4857,00
	<i>„Zachowaj trzeźwy umysł” – 2 500 zł</i>	
	<i>Maraton Trzeźwości - 2.000 zł;</i>	

	Mityng AA" – 357 zł	
d)	materiały i wyposażenie świetlic wiejskich (6*1.000zł)	6000,00
7.	Zakup usług pozostałych	55413,00
a)	szkolenie osób zaangażowanych w gminny program w tym: członkowie komisji; przewodniczący komisji, pedagodzy szkolni, sprzedawcy, pracownicy OPS, wychowawcy świetlicy;	1000,00
b)	realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży i rodziców (teatry profilaktyczne, kampanie przeciwalkoholowe, programy zwalczające uzależnienia realizowane w szkołach na terenie gminy Hłowa)	5500,00
c)	PROFIL- terapia uzależnień (dyżur instruktora terapii uzależnień 1 raz w tygodniu 3 godziny)	7200,00
d)	PROFIL-Terapia wsparcia dla osób w kryzysie, choroba przewlekła uzależnienie od środków farmakologicznych	2400,00
e)	PROFIL- warsztaty dla osób uzależnionych i przewlekle chorych MINDFULNESS (konferencja)	1500,00
f)	usługi pocztowe	200,00
g)	wypoczynek letni dla dzieci (kolonie z programem terapeutycznym)	35113,00
h)	zrzut ścieków	500,00
i)	Organizacja konferencji SIMONTONA dla osób chorych	1000,00
j)	Organizacja Dnia dziecka dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	1000,00
8.	Zakup energii (energia el., gaz, woda)	12000,00
9.	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego (opłaty sądowe)	400,00
10.	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	6000,00
a)	– opinie psychiatryczne	6000,00
11.	opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	600,00
RAZEM:		125920,00